

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ

Гар бичмэлийн эрхтэй©

ПҮРЭВСАМБУУГИЙН ТУУЛ

**АНАГААХЫН ОЮУТНЫ ХАРИЛЦААНЫ УР ЧАДВАРЫГ
ТӨЛӨВЛӨГДСӨН ЗОРИЛГОТой ЭМНЭЛЗҮЙН ШАЛГАЛТААР
ҮНЭЛЭХ АСУУДАЛД**

Е-720111 Анагаах ухааны боловсрол судлал

Анагаах ухааны магистрын зэрэг горилсон нэг сэдэвт бүтээл

Улаанбаатар

2010 он

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ИХ СУРГУУЛЬ

ПҮРЭВСАМБУУГИЙН ТУУЛ

**АНАГААХЫН ОЮУТНЫ ХАРИЛЦААНЫ УР ЧАДВАРЫГ
ТӨЛӨВЛӨГДСӨН ЗОРИЛГОТОЙ ЭМНЭЛЗҮЙН ШАЛГАЛТААР
ҮНЭЛЭХ АСУУДАЛД**

Судалгааны ажлын удирдагч:

Анагаах Ухааны доктор Б. Солонго

Судалгааны ажлын зөвлөх:

Анагаах Ухааны доктор, профессор Д. Цэрэндагва

Судалгааны ажлын шүүмжлэгч:

Анагаах Ухааны доктор, дэд профессор С.Наранчимэг

Улаанбаатар

2010 он

ХУРААНГУЙ

Үндэслэл

Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарын үндсэн нэг үзүүлэлт нь эмч ба үйлчлүүлэгчийн хоорондын харилцаа юм. Үйлчлүүлэгчдийн сэтгэл хангалуун бус шалтгааны 20% нь эмч-үйлчлүүлэгчийн хоорондын харилцааны асуудлаас, 10% нь үйлчлүүлэгчид хүндлэл үзүүлдэггүйгээс үүсдэг гэсэн судалгааны дүн байна¹.

Өнөөгийн байдлаар ЭМШУИС-ийн АУС-ийг “хүний их эмч” мэргэжлээр төгсөгчдийн мэдлэгийг эмнэлзүйн тохиолдолд суурилсан олон хувилбарт сорилоор, эмнэл зүйн ур чадвар, хандлагыг төлөвлөгдсөн зорилготой эмнэлзүйн шалгалтаар үнэлж байна. Иймд оюутны харилцааны ур чадварыг ТЗЭШ-аар тусгайлан үнэлэх өртөө, даалгавар одоогоор хараахан бий болоогүй, харилцааны ур чадварыг үнэлэх тусгайлсан арга зүй анагаах ухааны боловсрол олгох сургалтанд бүрэн хэрэгжээгүй болон харилцааны ур чадварын үнэлгээний талаар манай оронд хийгдсэн судалгаа хомс байгаа зэрэг нь энэхүү судалгааны ажлыг хийх үндэслэл боллоо

Судалгааны ажлын зорилго

Анагаахын оюутны харилцааны ур чадварыг үнэлэх

Судалгааны ажлын аргачлал

Судалгааг дескриптив загвараар, сорилын дүн шинжилгээ болон 360 хэмийн аргыг ашиглан хийж гүйцэтгэв.

Судалгааны үр дүнг Кудер-Ричардсан 20 томъёололын арга, Ялгах индекс тодорхойлох арга, Хүндийн зэрэг тодорхойлох арга зэрэг задлан шинжилгээний аргыг хэрэглэн, статистик боловсруулалтанд, SPSS-11.5 программуудыг ашиглав.

Судалгааны ажлын үр дүн

1. Харилцааны ур чадварын үзүүлэлт нь тохиолдлын шалгуурт эзлэх хувь харилцан адилгүй ба найдвартай байдлыг 16 тохиолдлын 27% нь бууруулж, 38.8% нь ихэсгэсэн ба 27% нь найдвартай байдалд нөлөөлөхгүй байна. Хандлагын үнэлгээ ТЗЭШ үнэлгээнд багтсанаар үнэлгээний субъектив нөлөө ажиглагдлаа.
2. Анагаахын оюутан багшийн адил харилцааны ур чадварыг зайлшгүй эзэмших чадварын нэг гэж үзэж байна.
3. ТЗЭШ- ийн өртөөгөөр харилцааны ур чадварыг үнэлэхэд оюутны хүйс болон хэн үнэлснээс хамааран ялгаатай байдал ажиглагдсангүй, оюутны үйлчлүүлэгчтэй харилцах ур чадвар хангалттай сайн ба үнэлгээ нь орчноос хамаарч байна.
4. Харилцааны ур чадварыг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтэнд хандлага, мэргэжлийн хандлагыг хамруулан үнэлэх нь үр дүнтэй.

Дүгнэлт

1. Анагаахын оюутны хандлагын ТЗЭШ-р үнэлж байгаа шалгуур үзүүлэлт нь тухайн эмнэлзүйн тохиолдлын болон шалгалтын найдвартай байдлыг бууруулж байна.
2. Анагаахын оюутны харилцааны ур чадварыг үнэлэх хэрэгцээтэй байна.
3. Анагаахын оюутны харилцааны ур чадварыг сургалтын явцад болон төгсгөлд 360 хэмийн аргаар олон талт үнэлгээний хэмжүүрээр үнэлэх нь тохиромжтой.
4. Харилцааны ур чадварыг үнэлэх 3 бүлэг шалгуураас мэргэжлийн чиглэл, дамжааны онцлогийг тусгаж, шалгалтын үед болон ажлын байранд үнэлэхээс хамааруулан боловсруулах нь зүйтэй .

Түлхүүр үг: харилцааны ур чадвар, үнэлгээ, ТЗЭШ, мэдлэг, эмнэлзүйн ур чадвар

ABSTRACT” ASSESSING MEDICAL STUDENTS’ COMMUNICATION SKILLS DURING OSCE”

Background

One of the health care quality categories is communication skills of doctors with patients. There are study results, that 20% of patients’ dissatisfaction reasoned of communication skills of doctors and 10% is not respecting patients¹.

The goal of medical integrated curriculum is for medical students to obtain professional and communication skills and medical competence. Last years, undergraduate students in HSUM are being assessed theoretically by multiple choice tests (MCT), their clinical skills is by OSCE and attitude is one part of checklist of OSCE. HSUM doesn’t evaluate students communication skills separately, no implementation of specific communication skills assessment in medical education training and there has been no study on medical students’ communication skills so far, we chose this study to improve medical students’ communication skills assessment.

Study design

A descriptive design was used test analyze.

Study method

The survey data were processed by methods of Kuder Richardson 20, differential index determination method, method of determination degree of difficulty, exploration analysis method and application of MS Excel and Word software for table and graphical presentations, and SPSS-11.5 version of statistical program.

Result

1. The comparison of reliability coefficient of performances for assessment of communication skills was done on each 16 clinical cases. For these cases, the reliability coefficient of terminal were decreased by its 27%, increased by its 38,8%, and 27% has no affect. Also subjective influence observed to students clinical competence assessment.

2. Medical students' attitude toward learning communication skills is same as medical teachers.
3. There's no assessment difference between standard patients group and teachers group, also gender doesn't influence to students' communication skills. Students' communication skill with patients is good enough and attitude assessment depends on environment.
4. Communication skills evaluation should include following criteria: personal attitude, and professionalism.

Conclusion

1. Communication skills, assessing during OSCE be checklists of clinical competence, doesn't show real situation of students' attitude.
2. There's need to assess medical students' communication skills during medical training.
3. 360 degree evaluation in hospitals, lasting as long as possible is effective to assess, medical students' attitude, including communication skills and professionalism.
4. Communication skills assessment criteria should be different depending on students' course, faculty and environment of assessment.

Key words: communication skills, assessment, OSCE, knowledge, clinical skills

ГАРЧИГ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ	4
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	5
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	6
БҮЛЭГ 1. УДИРТГАЛ	
1.1 Судалгааны ажлын үндэслэл	7
1.2 Судалгааны ажлын зорилго, зорилт	8
1.3 Судалгааны ажлын шинэлэг тал	9
1.4 Судалгааны ажлын практик ач холбогдол	9
1.5 Судалгааны үр дүнг хэлэлцүүлсэн байдал	9
БҮЛЭГ 2. ХЭВЛЭЛИЙН ТОЙМ	
2.1 Анагаахын оюутны эзэмших цогц чадвар	11
2.2 Хандлага, харилцааны ур чадвар	16
2.3 Хандлагыг үнэлэх	22
2.4 Мэргэжлийн хандлага	26
БҮЛЭГ 3. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ХЭРЭГЛЭГДЭХҮҮН, АРГА ЗҮЙ	
3.1 Судалгааны ажлын хэрэглэгдэхүүн	31
3.2 Судалгааны ажлын арга зүй	31
БҮЛЭГ 4. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ҮР ДҮН	
4.1 Анагаахын ангийн оюутны харилцааны ур чадварын үнэлгээний одоогийн байдлыг судлах	35
4.2 Анагаахын оюутан, багш нарын харилцааны ур чадварыг эзэмших хэрэгцээг судлах	41
4.3 Харилцааны ур чадварын үнэлгээг боловсронгуй болгох	34
4.4 Харилцааны ур чадварыг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлох	52
4.5 Судалгааны ажлын хэлцэмж	57
БҮЛЭГ 5. СУДАЛГААНЫ АЖЛЫН ДҮГНЭЛТ БА ЗӨВЛӨМЖ	
5.1 Дүгнэлт	63
5.2 Практик зөвлөмж	64
Хэвлэгдсэн бүтээл	59
Ном зүй	65
Хавсралт	69

НОМ ЗҮЙ

1. Pichert JW, Miller CS, Hollo AH, Gauld- Jager J, Federspiel CF, hickson GB. What health professionals can do to identify and resolve patient dissatisfaction? Jt Comm J Qual improve.1998; 24: p. 303-312.
2. Institute of Medicine. Health Professions Education: A Bridge to Quality. Washington, DC: The national Academy Press; 2003.
3. Ginsburg S, Regehr G, Hatala R, et al Context, conflict, and resolution: a new conceptual framework for evaluating professionalism. Acad Med. 2000; 75:S6-S11.
4. Meryn S: Improving doctor-patient communication. Not an option, but a necessity. BMJ 1998, 316:1922.
5. Jones R, Higgs R, and de AC, Prideaux D: Changing face of medical curricula. Lancet 2001, 357:699-703.
6. Б.Солонго. Д.Отгонбаяр нар. Оюутны үнэлгээнд хийсэн дүн шинжилгээ. ЭМШУИС, Эрдмийн чуулган-51, 2009.
7. Joshi, Raksha MS, MBBS, MBA; Ling, Frank W. MD; Jaeger, Joseph MPH Assessment of a 360-Degree Instrument to Evaluate Residents' Competency in Interpersonal and Communication Skills.
8. Liu GC, Harris MA, Keyton SA, Frankel RM. Use of unstructured parent narratives to evaluate medical student competencies in communication and professionalism.
9. <http://ncrel.org/sdrs/areas/stwesys/4assess.htm>
- 10.Б.Оюунгоо. Эмнэл зүйн ур чадварын үнэлгээний хөгжлийн асуудалд. Анагаах ухааны магистрын зэрэг горилсон нэг сэдэвт зохиол. Улаанбаатар.2006.
- 11.С. Наранчимэг. Хандлагын нууцад нэвтрэх нь. Улаанбаатар. 2009.
- 12.Т. Алтанцэцэг, Ц.Лхагвасүрэн, Д.Өлзийбаяр, Д.Дүнгэрдорж, Д. Амарсайхан. Эмнэлгийн мэргэжилтэн. Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээний асуудалд. Улаанбаатар.2006.

- 13.ЭМШУИС, Сургалтын бодлого зохицуулалттай холбоотой дүрэм журмын эмхэтгэл. 2008.
- 14.С. Наранчимэг. Би сайн эмч болмоор байна, Улаанбаатар. 2008.
- 15.R.C.Bandaranayake. Study skills. A practical guide for medical teachers. 2005.p.382-389
- 16.Lai N.M, Sivalingam N, Ramesh J C. Medical students in their final six months of training: progress in self-perceived clinical competence, and relationship between experience and confidence in practical skills. Singapore Medical Journal.2007.
- 17.General Medical Council. Tomorrow's Doctors. Recommendations on Undergraduate Medical Education. The Education Committee of the General Medical Council, London, 1993.
- 18.С.Наранчимэг. Хандлагын ид шид. Улаанбаатар. 2008.
- 19.Б. Оюунгоо, Б. Солонго. Үнэлгээний арга хэрэгслийг оновчтой сонгох, түүний ач холбогдол. Анагаах ухааны боловсрол судлал. Улаанбаатар. 2007.
- 20.Fischer T, Chenot JF, Kleiber C, Kochen MM, Simmenroth-Nayda A, Staats H, Herrmann-Lingen C. Kurs "Aerztliche Basisfaehigkeiten"-evaluation eines primaeraerztliche orientierten Unterrichtskonzepts im Rahmen der neuen Approbationsordnung.GMS Z Med Ausbild 2005;22: Doc 59.
- 21.[http://en.wikipedia.org/wiki/Attitude_\(psychology\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Attitude_(psychology))
- 22.Petty RE, Wegener DT, Fabrigar LR: Attitudes and attitude change. Annu Rev Psychol 1997, 48.
- 23.Wood W: Attitude change: Persuasion and social influence. Annu Rev Psychol 2000,51.
- 24.Kurtz S8 Silverman J, Draper J: Teaching and learning communication skills in medicine, 2 nd edition.Oxon.Radcliffe publishing
- 25.Б.Батсэрээдэнэ. Б.Баярт. Ёс зүй харилцааны тухай ойлголт. Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээний асуудалд. Улаанбаатар.2006.
- 26.http://en.wikipedia.org/wiki/Communication_skills
- 27.Teaching and Learning **Communication Skills** in Medicine. Kurtz, **Silverman** and Draper, Radcliffe Medical Press, 2004.

- 28.D. Snadden, J.S.Ker. Communication skills. A practical guide for medical teachers. 2005.
- 29.Meryn S: Improving doctor-patient communication. Not an option, but a necessity. BMJ 1998, 316:1922.
- 30.22Jones R, Higges R, and de AC, Prideaux D: Changing face of medical curricula. Lancet 2001, 357:699-703.
- 31.Kaufmann /Kaufman DM, Laidlaw TA, Langille D, Sargeant J, MacLeod H: Differences in medical students' attitudes and self-efficacy regarding patient-doctor communication. Acad Med 2001, 76:188.
- 32.Н.Сүмбэрзул, Ш.Оюунбилэг. Анагаах ухааны боловсрол. Улаанбаатар. 2001
- 33.De Valck C, Bensig J, Bruynooghe R, and Batenburg V: Cure oriented versus care-oriented attitudes in medicine. Patient Education and Counseling 2001, 45; 119-126.
- 34.Friedman Ben David. Principles of assessment. A practical guide for medical teachers. 2005. p.282-292.
- 35.Б.Оюунгоо, Д.Цэрэндагва. Үнэлгээний ерөнхий зарчим. Анагаах ухааны боловсрол судлал. Улаанбаатар. 2007.
- 36.Effect of Multisource feedback on Resident Communication Skills and Professionalism. William B.Brinkman, MD, MEd; Sheela R. Geraghty, MD, MS; Bruce P.Lanpher, MD, MPH; Jane C.khoury, PhD; Javier A. Gonzales del Rey, MD; Thomas G.DeWitt, MD; Maria T. Britto, MD, MPH -ARCH PEDIATR ADOLESC MED/2007;161:44-49.
- 37.С.Оюунцэцэг. Сувилагчийн мэргэжлийн өсөн дэвжилтийг судалсан дүн.2008.
- 38.Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээ. Улаанбаатар. 2006.
- 39.Paul S. Mueller. Professinalism and medical Education
- 40.Т.Навчаа. Ж.Баасанхүү. Мэргэжлийн ур чадвар. Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээний асуудалд. Улаанбаатар.2006.
- 41.American Medical Association. Future Directions for Medical Education. A Report of the Council on Medical Education. American Medical Association, Chicago, 1982.

42. Medical School Objective Project. Learning objectives for medical student education. Guidelines for medical schools: Report I of the Medical School Objectives Project/ Acad Med.1997; 74:13-8.
43. Leach D. Competence is a habit. JAMA. 2002; 287:243-4
44. Arnold L, Stern DT: What is medical professionalism? In Stern DT, ed. Measuring Professionalism. New York NY, Oxford University press Inc, 2006; 15-17.
45. Б.Оюунгоо, Д.Цэрэндагва, Н.Сүмбэрзул, Б.Баярмагнай, Д. Амарсайхан. Эмнэлзүйн ур чадварыг үнэлэх шалгалтын аргуудыг харьцуулсан судалгаа. Эрүүл мэнд шинжлэх ухаан сэтгүүл. 2010.
46. Н.Сүмбэрзул. Анагаахын оюутны мэдлэг, чадварын үнэлгээг боловсронгуй болгох нь. Анагаах ухааны докторын зэрэг горилсон нэг сэдэвт бүтээл. Улаанбаатар. 2003.
47. Rees C, Sheard C, Davies S: The development of scale to measure medical students' attitudes towards communication skills learning: the Communication Skills attitude Scale (CSAS). Med Educ 2002, 36: 141-147.
48. AAMC Policy Guidance on Graduate Medical Education. 2001.
49. Association of American Medical Colleges (AAMC). Physicians for the Twenty-First Century. Association of American Medical Colleges, Washington, 1984.
50. P. Allerup, K. Aspegren, E. Ejlersen, G. Jorgensen, A. Malchow-Moeller, M.K. Moeller, et al. Use of 360 degree assessment of residents in internal medicine in Danish setting: a feasibility study. Medical teacher 2007, 29: 166-170.
51. Shankar PR, Subish P, Das B, Dubey AK, Upadhyay DK. Student attitudes towards integrative medicine. JAAIM-Online
52. G M Humphis, S Kaney. Assessing the development of communication skills in undergraduate medical students. Medical education 2001;35:225-231.